

Κλινική
Επιδημιολογία:
Πολιτικές για
τον Καρκίνο
στην εποχή των
Global Budgets

Ημερίδα
12 Ιουνίου
2019

ΙΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΓΚΟΛΟΓΩΝ
ΠΑΘΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Πρόγραμμα

Τρεις φλόγες σε πολύχρωμα κουρέλια
Ζωγραφική του Χρήστου Μπακόρου
από τη συλλογή του Σωτήρη Φέλιου

Εισαγωγικό Σημείωμα

Ο καρκίνος και τα καρδιαγγειακά νοσήματα είναι οι κυριότερες αιτίες νοσηρότητας και θνητότητας στον σύγχρονο κόσμο. Μάλιστα, σε αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα νεοπλασματικά νοσήματα έχουν περάσει στην οδυνηρή πρωτιά. Το γεγονός έχει μεγάλη σημασία και απασχολεί όλες τις Επιστημονικές, Κοινωνικές και Πολιτικές αρχές και αποκτά μεγαλύτερη σημασία αν ληφθεί υπ' όψιν ότι οι προβλέψεις για το μέλλον γίνονται συνεχώς πιο δυσοίωνες.

Το φαινόμενο της επιδημιολογικής έκρηξης του καρκίνου έχει τεράστιο ενδιαφέρον, ιδιαίτερα αν αναλυθεί από πολλές οπτικές γωνίες. Οι έρευνες είναι βασικά επιδημιολογικές. Με σύγχρονα μαθηματικά και στατιστικά μοντέλα η επιστήμη της Στατιστικής αναδεικνύει το μέγεθος του προβλήματος. Και φυσικά, τίθεται το θέμα της επίλυσής του. Τα αίτια, όμως, που διαμορφώνουν αυτή την εικόνα έχουν βάθος, είναι περίπλοκα, με πολλές πτυχές και απασχολούν πολλές Ιατρικές, Κοινωνικές και Πολιτικές επιστήμες.

Από την εμβάθυνση των αιτιών της καρκινογένεσης και συνυπολογίζοντας τις ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο της βιολογίας και της τεχνολογίας οι Επιστήμες που ασχολούνται με τις νεοπλασίες μπαίνουν στο πιο σημαντικό ζήτημα, αυτό της προσπάθειας χαλινάγωσης του επιδημιολογικού φαινομένου της αύξησης της επίπτωσης του καρκίνου. Συνεχώς νέες ανακοινώσεις φωτίζουν τις γενεσιουργές αιτίες, προτείνουν λύσεις, κάνουν κατανοητές τις ανάγκες, αποδεικνύουν ότι συγκεκριμένες αλλαγές και μεθοδολογίες μπορούν να τροποποιήσουν προς το καλύτερο τις αυξητικές τάσεις της επίπτωσης πολλών νεοπλασματικών νοσημάτων. Έχει αποδειχτεί ότι απλές αλλαγές της καθημερινότητας των πολιτών είναι εξαιρετικά ευεργετικές. Σε πάρα πολλές μελέτες η υιοθέτηση απλών, υγιεινών τρόπων ζωής απέδειξε μεγάλες επιτυχίες στο πρόβλημα του μεγέθους της επίπτωσης του καρκίνου ή της υποτροπής του σε πολλές πληθυσμιακές ομάδες. Συγχρόνως, ανέδειξε το παράδοξο, η εφαρμογή των απλών, υγιεινών τρόπων ζωής σε ευρέα κοινωνικά στρώματα να είναι σχεδόν το ίδιο δύσκολη με τη θεραπεία του καρκίνου! Εμπλέκονται σύνθετα κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα, διαστρεβλωμένες ιδέες, ήθη κι έθιμα λαών με βαθιές ρίζες στο χρόνο, κακή πληροφόρηση, κατάχρηση ιατρικής και φαρμακευτικής παραφιλολογίας στο διαδίκτυο, οικονομικά συμφέροντα, κλπ. Σε αυτά τα θέματα η Ιατρική κοινότητα δεν μπορεί να παρέμβει ουσιαστικά. Η Πολιτεία, όμως, από τη στιγμή που πληροφορείται από την Επιστημονική κοινότητα, οφείλει με τους δικούς της τρόπους (νομολογία, σχολεία, παιδεία, απαγορεύσεις, τροποποιήσεις, έλεγχοι, οικονομικές παρεμβάσεις, κά) να επιβάλλει ή να εφαρμόσει ή να ενθαρρύνει ειδικά μέτρα

που τεκμηριωμένα οδηγούν στη μείωση της επίπτωσης του καρκίνου στους πολίτες. Το θέμα είναι πρωτίστως θέμα Υγείας, αλλά εμπεριέχει τεράστιες παραμέτρους που αφορούν τα οικονομικά της Υγείας και τη λειτουργία κάθε κράτους και κοινωνίας με κριτήρια προόδου, σύγχρονης νοοτροπίας, ηθικής και σωστής επιστημονικής πληροφόρησης.

Από την άλλη μεριά, τα μονοπάτια γίνονται δύσβατα όταν αναζητούνται λύσεις πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης για δύσκολα ζητήματα. Η έρευνα που αφορά κληρονομικά και οικογενή σύνδρομα, γονιδιακές μεταλλάξεις, καρκινογόνους ιούς, έγκαιρη διάγνωση καρκίνου, κ.ά. ρίχνει φως στο λαβυρινθώδες εσωτερικό του καρκινικού κυττάρου, προσκρούει σε τεχνολογικής και άλλης φύσεως δυσκολίες αναδεικνύοντας συγχρόνως τον μακρύ δρόμο που θα χρειαστεί να διανυθεί μέχρι να παραχθούν σαφείς και αποτελεσματικές παρεμβάσεις.

Το Κεφάλαιο της Επιδημιολογίας του Καρκίνου δεν είναι απλό. Αντιθέτως, είναι μεγάλο, σύνθετο, απαιτητικό, με πολλές επεκτάσεις και προοπτικές. Και δεν είναι σίγουρο κατά πόσο οι κλινικοί Ογκολόγοι και επιστήμονες άλλων συναφών ειδικοτήτων έχουμε ασχοληθεί επιμελώς ή έχουμε αντιληφθεί τη δυναμική που κρύβει. Για αυτό και συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο της WEB Academy που πρόσφατα συστάθηκε από την ΕΟΠΕ. Τα ερωτήματα που κρύβονται σε τέτοιου είδους θεματολογίες είναι καυτά. Στην ημερίδα της WEB Academy ειδικού του θέματος θα κάνουν μια κατά το δυνατόν αναλυτική προσέγγιση στο πεδίο της Επιδημιολογίας του Καρκίνου και της προσπάθειας παρέμβασης την επίπτωσή του στην δύσκολη από πολλές πλευρές εποχή μας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΟΠΕ

Ι. Μπουκοβίνας

ΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΟΠΕ WEB ACADEMY

Χ. Ανδρεάδης, Α. Αρδαβάνης

Πρόγραμμα

Διευθυντές Σπουδών: Χαράλαμπος Ανδρεάδης, Αλέξανδρος Αρδαβάνης

09:00-09:15 Προσέλευση - Εγγραφές

09:15-09:30 Χαιρετισμός - Πρόλογος

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

09:30-10:00 Επιδημιολογία του καρκίνου: το μέγεθος του προβλήματος στο παρόν και οι προβλέψεις του μέλλοντος **Θ.Κ. Κωνσταντινίδης**

10:00-10:30 Μεθοδολογία της έρευνας: συχνότερα χρησιμοποιούμενα εργαλεία επιδημιολογικών μελετών **Ε. Νένα**

10:30-11:00 Διαφοροποιήσεις στον επιπολασμό του καρκίνου διεθνώς αναλόγως γεωγραφικών, φυλετικών, επαγγελματικών και άλλων ιδιοτεροτήτων **Θ.Κ. Κωνσταντινίδης**

11:00-11:15 Συζήτηση

11:15-11:30 Διάλειμμα καφέ

11:30-12:00 Καρκίνος και έκθεση σε περιβαλλοντικούς και επαγγελματικούς παράγοντες κινδύνου **Ε. Νένα**

12:00-12:30 Πρόληψη και επιδημιολογία του καρκίνου - Η σημασία του προσυμπτωματικού ελέγχου - Παραδείγματα τροποποίησης των επιδημιολογικών δεικτών μετά από προληπτικές παρεμβάσεις **Ε. Νένα**

12:30-13:15 Κληρονομικά/οικογενή σύνδρομα και επιδημιολογία του καρκίνου: η Μοριακή Βιολογία στη διάθεση εξατομικευμένης πρόληψης του καρκίνου **Φ. Φωστήρα**

13:15-13:45 Συζήτηση

13:45-14:45 Ελαφρύ γεύμα

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ-ΠΡΟΛΗΨΗ

14:45-15:30 Ο ρόλος του τρόπου ζωής (lifestyle) στην πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη του καρκίνου και το κόστος της απραξίας. **Σ. Ντρουφάκου**

15:30-16:00 Εμβόλια στην πρωτογενή πρόληψη. Δυνατότητες-Δυσκολίες εφαρμογής-Προοπτικές. Το παράδειγμα του HPV **Κ. Χατζησταματίου**

16:00-16:30 Διάλειμμα καφέ

16:30-17:15 Διάγνωση και διαχείριση κληρονομικής προδιάθεσης καρκίνου: οι συνηθείς ύποπτοι (BRCA1/2 - σύνδρομο Lynch) **Γ. Λύπας**

17:15-17:30 Κλείσιμο - Συμπεράσματα **Χ. Ανδρεάδης, Α. Αρδαβάνης**

Διευθυντές Σπουδών

Ανδρεάδης Χαράλαμπος

MD, PhD, Παθολόγος - Ογκολόγος, Διευθυντής Γ' Τμήματος Κλινικής Ογκολογίας και Χημειοθεραπείας, Α.Ν.Θ. «Θεαγένειο»

Αρδαβάνης Αλέξανδρος

MD, PhD, Παθολόγος - Ογκολόγος, Διευθυντής - Επιστημονικός Υπεύθυνος Α' Παθολογικού - Ογκολογικού Τμήματος, Γ.Α.Ο.Ν.Α. «Ο Άγιος Σάββας»

Ομιλητές

Κωνσταντίνιδης Θεόδωρος

Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Καθηγητής Ιατρικής Δ.Π.Θ., Διευθυντής Εργαστηρίου Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Λύπας Γεώργιος

Παθολόγος - Ογκολόγος, Διευθυντής Τμήματος Γενετικής Ογκολογίας/Παθολογικής Ογκολογίας, Νοσοκομείο Υγεία

Νένα Ευαγγελία

MD, PhD, Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ντρουφάκου Σταυρούλα

Παθολόγος - Ογκολόγος, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ., Γ.Ν.Α. «Ιπποκράτειο»

Φωστήρα Φλωρεντία

Κλινική Εργαστηριακή Γενετίστρια, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»

Χατζησταματίου Κίμων

Μαιευτήρας - Γυναικολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής Α.Π.Θ., Ακαδημαϊκός Υπότροφος Α' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής Α.Π.Θ., Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου» Θεσσαλονίκης

Γενικές Πληροφορίες

**Ημερομηνία Ημερίδας &
Τόπος διεξαγωγής**

12 Ιουνίου 2019
Ιωνικό Κέντρο
Λυσίου 11, 105 56 Πλάκα
Τηλ.: 210 3246614

Γραμματεία

E.T.S. Events & Travel Solutions A.E.

Ελευθερίου Βενιζέλου 154, 17122, Νέα Σμύρνη

Τηλ: 210 9880032, Φαξ: 210 9881303

E-mail: ets@otenet.gr, ets@events.gr

Website: www.events.gr